

ÚSTAV PRO SOUDOBÉ DĚJINY AV ČR, v.v.i.

Vlašská 9, 118 40 Praha 1

Tel.: 257 531 122, Fax: 257 531 121

E-mail usd@usd.cas.cz, www.usd.cas.cz

Nařízení ředitele o způsobu nakládání s výsledky výzkumu v ÚSD AV ČR, v. v. i.

Podle § 16 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), v platném znění je stanovena povinnost veřejné výzkumné instituce upravit vnitřním předpisem způsob nakládání s výsledky činnosti ve výzkumu, vývoji a inovacích (dále jen VaVaI). Vzhledem k povaze vědeckého oboru, jímž se Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v.v.i. (dále jen ÚSD) zabývá, jsou těmito výsledky zejména autorská díla.

Toto nařízení upravuje postupy ÚSD vůči autorům, původcům, řešitelům nebo spoluřešitelům jednotlivých typů výstupů za předpokladu, že tyto výstupy jako předměty autorského práva vznikly při plnění úkolů plynoucích z pracovního poměru nebo jiného obdobného pracovněprávního vztahu autorů, původců, řešitelů nebo spoluřešitelů k ÚSD při činnosti ve VaVaI.

1. Vymezení pojmů

1. Projektem VaVaI se pro účely tohoto nařízení rozumí vymezení úkolů, předpokládaných postupů a výstupů a věcných, časových a finančních, popř. i právních podmínek směřujících k naplnění stanoveného cíle. Cíle, úkoly, postupy a předpokládané výstupy a podmínky projektu jsou vymezeny v dokumentaci projektu.

2. Poskytovatel či **vyhlašovatel** je organizační složka státu, územní nebo samosprávný celek, fyzická nebo právnická osoba, popř. orgán EU, mezinárodní či zahraniční instituce, která rozhoduje o poskytnutí prostředků na projekt (dále jen „podpora“) a která tuto podporu poskytuje. Poskytovatel též stanovuje cíle a podmínky pro podávání žádosti o podporu projektu, vyhodnocování a principy řízení projektu.

Uchazeč je fyzická nebo právnická osoba (popř. i organizační složka státu či organizační jednotka ministerstva), která podává návrh projektu a uchází se o poskytnutí podpory.

Příjemce je fyzická nebo právnická osoba, v jejíž prospěch bylo poskytovatelem rozhodnuto o přidělení podpory. Vztahy mezi poskytovatelem a příjemcem upravuje písemná **smlouva o poskytnutí podpory vybraného projektu** nebo **rozhodnutí o poskytnutí podpory**.

3. Účastníkem projektu či **partnerem** je fyzická nebo právnická osoba (popř. i

organizační složka státu či organizační jednotka ministerstva), která spolu s příjemcem řeší část projektu a její účast na řešení projektu je vymezena v návrhu projektu. Vztahy mezi příjemcem a účastníkem projektu upravuje písemná smlouva o **účasti** na řešení projektu (smlouva o řešení části projektu), která musí být uzavřena v souladu se smlouvou o poskytnutí podpory a musí na účastníka projektu či partnera přenášet odpovídající povinnosti a řešit majetkové vypořádání výsledků projektu mezi všemi účastníky projektu, popř. jejich řešiteli a členy řešitelských týmů. ÚSD může být v pozici účastníka/partnera projektu (externí projekt).

4. Řešitelem nebo členem řešitelského týmu projektu může být:

- a) zaměstnanec ÚSD – vedoucí řešitelského týmu jmenovitě uvedený v dokumentaci projektu či projektové přihlášce. Řešitel odpovídá poskytovateli i příjemci (ÚSD) za věcnou i odbornou stránku řešení projektu a za řádné čerpání přidělených prostředků.
- b) spolupracovník ÚSD, který s ÚSD uzavře např. dohodu o provedení práce nebo o pracovní činnosti.

5. Členové řešitelského týmu jsou uvedeni v dokumentaci projektu nebo projektové přihlášce.

2. Výsledky VaVaI dosažené v ÚSD

1. Výsledek VaVaI dosažený v ÚSD může mít povahu hmotné věci, kterou může být zejména autorské dílo (např. rukopis monografie, článku, kolektivní monografie, sborníku příspěvků, počítačový program, struktura databáze), a nehmotného statku, jímž může být nehmotný předmět práv souvisejících (zvukový záznam, zvukově obrazový záznam, obsah databáze) aj. Obecné vymezení těchto pojmů (včetně díla zaměstnaneckého) i práv autorů, spoluautorů, původců a spolupůvodců, uživatelů i dalších osob obsahují zvláštní právní předpisy, jejich vymezení a pravidla pro ochranu a nakládání s nimi jako s výsledky VaVaI v ÚSD stanoví tato směrnice a zvláštní smlouvy mezi ÚSD a řešiteli či členy řešitelských týmů, účastníky či poskytovateli.

2. Výsledkem VaVaI dosaženým v ÚSD je:

- a) výsledek řešení projektu nebo další výstupy z řešení projektu (plánovaný výstup ústavního projektu nebo projektu oddělení, všechny dílčí, přípravné výstupy z projektu nebo projektu oddělení, všechny dílčí i závěrečné výstupy z grantových projektů různých poskytovatelů),
- b) ostatní výsledky činností zaměstnanců a spolupracovníků ÚSD ve VaVaI, které nespádají pod projektovou organizaci činnosti ve VaVaI v ÚSD,
- c) výsledky všech ostatních činností zaměstnanců a spolupracovníků ÚSD ve VaVaI, vytvořené v rámci jejich pracovních úkolů nebo pracovní náplně.

3. Evidenci výsledků VaVaI dosažených v ÚSD zajišťují zejména pracovníci pověřeni vedením evidence o publikační činnosti ve spolupráci se zaměstnanci a spolupracovníky ÚSD, kteří jsou povinni spolupracovat na tomto úkolu podle jejich pokynů.

4. Všechny výsledky vykázané v systému evidence publikací ASEP Ústavu pro soudobé dějiny AV ČR jsou považovány za výsledky VaVaI dosažené v ÚSD.

3. Využití a ochrana výsledku VaVaI dosaženého v ÚSD

1. Využitím výsledku VaVaI dosaženého v ÚSD je zejména vytvoření díla, zveřejnění (publikace) výsledku, předání či jiné neveřejné zpřístupnění výsledku třetí osobě, převod práv k nemotnému výsledku (u těch práv, která jsou převoditelná, což je vyloučeno např. u autorských práv), poskytnutí licence k výkonu práva nemotný výsledek užít, vklad práva k výsledku do obchodní společnosti nebo jiné právnické osoby.

2. Cílem ochrany výsledku VaVaI dosaženého v ÚSD je zabránit prozrazení know-how, úniku či zneužití důvěrných informací a osobních údajů, neoprávněné využití výsledku pro soukromý prospěch a jiné porušení zájmů ÚSD ohledně nakládání s tímto výsledkem. Ochrana spočívá ve stanovení povinností v právních předpisech i v tomto nařízení a ve smlouvách ÚSD s řešiteli, Členy řešitelských týmů i s účastníky a poskytovateli, popř. se třetími osobami (např. jako s nabyvateli licence k využití výsledků), s prosazováním jejich dodržování, popř. i v uplatnění sankcí.

5. Úprava vlastnických a užívacích práv a práv k duševnímu vlastnictví k výsledkům VaVaI v ÚSD

1 Je-li výsledkem projektu vytvoření hmotného předmětu nebo jeho nákup z prostředků podpory, kterou přijímá výhradně ÚSD (CD ROM s počítačovým programem nebo databází, nakoupená odborná literatura, počítač či jiná technika aj.), je vždy ve výhradním vlastnictví ÚSD, není-li písemně dohodnuto jinak. Je-li u takového projektu ÚSD účastníkem či partnerem, je takový předmět ve spoluvlastnictví s ostatními účastníky či partnery projektu, není-li mezi nimi a ÚSD písemně dohodnuto jinak (např. ve smlouvě o řešení části projektu).

2. Výsledky VaVaI podle Čl. 2, které jsou autorskými díly ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), jsou díly zaměstnaneckými. Majetková práva k zaměstnaneckým dílům ve smyslu § 58 uvedeného zákona vykonává zaměstnavatel. Jinak může být mezi ÚSD, jeho zaměstnanci a spolupracovníky sjednáno v případě jednotlivých časopiseckých článků, individuálních vědeckých monografií nebo částí souborných děl (kolektivních monografií, sborníků příspěvků) vznikajících mimo ÚSD. Naopak v případě zaměstnaneckých děl vznikajících v ÚSD, které mají povahu souborných děl, částí souborných děl, děl kolektivních, databází, vykonává majetková práva vždy a v plném rozsahu ÚSD.

3. Majetková práva autorská a související k výsledkům projektů vykonává ÚSD, a to od okamžiku, kdy byl výsledek vyjádřen ve smysly vnímatelné podobě. Řešitel nebo člen

řešitelského týmu smí takový výsledek projektu využívat výhradně pro potřebu ÚSD, popř. sám v případech volného užití a zákonných licencí stanovených autorským zákonem. Třetí osobě není oprávněn bez souhlasu ÚSD poskytnout právo k využívání ani je na třetí osoby převést (u práv, která jsou převoditelná).

4. Je-li ÚSD účastníkem nebo partnerem projektu, patří mu příslušný podíl na majetkových právech k výsledku projektu podle poměru, v němž se ÚSD účastnil na řešení, není-li tento poměr dohodnut ve smlouvě o řešení části projektu.

5. ÚSD jako příjemce nebo poskytovatel je povinen umožnit za rovných podmínek všem zájemcům o výsledek projektu přístup k němu, nejedná-li se o důvěrné informace. Je-li ÚSD v postavení účastníka či partnera, stanoví podmínky přístupu k výsledkům zvláštní smlouva s ostatními účastníky či partnery projektu.

6. Odpovědnost a sankce

V případě, že řešitel nebo člen řešitelského týmu poruší při řešení projektu nebo při využívání jeho výsledků povinnosti stanovené v této směrnici, v dokumentaci projektu nebo v uzavřené smlouvě, nese plnou odpovědnost za škodu, kterou by tím utrpěl ÚSD, a ÚSD může vůči němu uplatnit postup v souladu s příslušnými ustanoveními uvedených smluv, resp. zákoníku práce a v případě studenta či externí osoby v souladu s občanským zákoníkem, zejména je oprávněn od něho požadovat podporu, kterou mu k řešení projektu poskytl, popř. její část.

Tímto nařízením se ruší a nahrazují předchozí nařízení ředitele o způsobu s nakládání s výsledky výzkumu v ÚSD.

V Praze, dne 22. prosince 2014

PhDr. Oldřich Tůma, PhD.
ředitel ÚSD AV ČR, v.v.i.

Rámcový manuál pro tvorbu výzkumných výsledků
Příloha k Nařízení ředitele o způsobu nakládání s výsledky výzkumu
v ÚSD AV ČR, v. v. i.
19. 4. 2018

Základní definice a formální atributy výsledků vědy a výzkumu jsou dány aktuální Metodikou hodnocení výzkumných organizací (tzv. Metodika 2017+).¹ Ty jsou v rámci pracovního poměru (případně na DPP či DPČ) na výzkumnou činnost posléze vykazovány jako **oficiální výsledky vědy a výzkumu** pracovníky a pracovníci za ÚSD do celo-akademické databáze ASEP (hlášení skrze vedoucí Knihovny **G. Golasovou**: golasova@usd.cas.cz).²

Vzhledem k závěrům auditu Kontrolního odboru Kanceláře AV ČR v ÚSD (prováděného v období prosinec 2017 až únor 2018) je **třeba upravit dosavadní publikační praxi** a dbát vedle odborné roviny také na právně-legislativní (a potažmo finanční) stránky tvorby výsledků. Zvýšení citlivosti vůči těmto aspektům může významně **napomoci vyhovění požadavkům současné legislativy ČR** a také **eliminovat** případné nesrovnalosti a potenciální správní a **finanční postihy** ÚSD ze strany kontrolních orgánů.

Z dlouhodobé praxe je patrné, že co do charakteru výsledků ÚSD mezi nejčastěji produkováné výsledky patří zejména recenzované **odborné články** v odborných periodických (časopisech), **kapitoly v odborných knihách** (či „sbornících“) a **odborné knihy**. Při jejich tvorbě je nutné postupovat následujícím způsobem:

- 1) Pokud pracovnice/pracovník publikuje recenzovaný **odborný článek v tuzemských či zahraničních odborných periodických** (časopisech), který posléze za ÚSD vyazuje jako výsledek do ASEP, nahlásí tento krok **vedoucímu/vedoucí oddělení** a dále **není třeba žádných legislativně-právních kroků** (ÚSD *automaticky svěří výkonu práv na toto zaměstnanecké dílo do rukou autora/autorky*).
- 2) Pokud pracovnice/pracovník publikuje **kapitolu v odborné knize** vydané v tuzemsku či v zahraničí, kterou posléze za ÚSD vyazuje jako výsledek do ASEP, je třeba kontaktovat **prostřednictvím vedoucího/vedoucí oddělení** zástupce ředitele pro ekonomiku, provoz a majetkové záležitosti Davida Webera (weber@usd.cas.cz), neboť **je nutné podniknout nezbytné právní kroky**, aby byla v souladu s platnou legislativou řádně ochráněna jak práva autorek a autorů, tak i ÚSD (ÚSD *smluvně svěří výkon autorských práv na toto zaměstnanecké dílo do rukou autora/autorky*).

¹ Tento souhrn vychází z aktuální Metodiky hodnocení výzkumných organizací (tzv. Metodika 2017+) schválené usnesením vlády ČR ze dne 8. února 2017 (č. 107). Viz <http://www.vyzkum.cz/FrontClanek.aspx?idsecke=799796>

² Mj. na jejich základě jsou výzkumní pracovníci a pracovníci každoročně hodnoceni podle stanovených pravidel (výpočet osobního ohodnocení podle přílohy Mzdového předpisu) a na základě souboru těchto výsledků je hodnocen ÚSD jako celek.

- 3) Pokud pracovnice/pracovník publikuje **odbornou knihu**, kterou posléze za ÚSD vykazuje jako výsledek do ASEP, je **třeba kontaktovat prostřednictvím vedoucího/vedoucí oddělení vedení ÚSD**, nejlépe ředitele Miroslava Vaňka, zástupce ředitele Pavla Mückeho nebo zástupce ředitele pro ekonomiku, provoz a majetkové záležitosti Davida Webera (vanek@usd.cas.cz, mucke@usd.cas.cz nebo weber@usd.cas.cz), neboť v daném případě **je nutné podniknout nezbytné právní kroky**, aby byla v souladu s platnou legislativou řádně ochráněna jak práva autorek a autorů, tak i ÚSD.

Při publikaci knih se mohou v zásadě vyskytnout tyto alternativy:

- A. odborná kniha je **vydávána v ÚSD**;
- B. odborná kniha je **vydávána mimo ÚSD u tuzemských nakladatelů**;
- C. odborná kniha je **vydávána mimo ÚSD u zahraničních nakladatelů**.

Ad A)

Autorky a autoři oznámí svůj publikační **záměr prostřednictvím vedoucího/vedoucí oddělení vedení ÚSD** a pokud není ujednáno jinak, posléze se již **vydání** tohoto typu knihy děje **ve spolupráci s kompetentními pracovníky ÚSD**, které ředitel považil ediční agendou vydávání knih (Ediční rada ÚSD, zástupce ředitele pro ekonomiku, provoz a majetkové záležitosti atd.).

Ad B)

Autorky a autoři oznámí svůj publikační **záměr prostřednictvím vedoucího/vedoucí oddělení vedení ÚSD** a pokud není ujednáno jinak, **kompetentní pracovníci ÚSD pověřeni ředitelem** (např. zástupce ředitele pro ekonomiku, provoz a majetkové záležitosti) vstoupí v jednání s příslušným nakladatelem a v zájmu autorů, autorek i ÚSD před vlastním vydáváním publikace **uzavřou jménem ÚSD s nakladatelem smlouvu** (*vedení ÚSD případný autorský honorář za toto zaměstnanecké dílo vyplatí autorům/autorkám ve mzdě – osobním hodnocení*);

Ad C)

Autorky a autoři oznámí svůj publikační **záměr prostřednictvím vedoucího/vedoucí oddělení vedení ÚSD** a **kompetentní pracovníci ÚSD pověřeni ředitelem** (např. zástupce ředitele pro ekonomiku, provoz a majetkové záležitosti) **projednají** s každým z nich postup při vydávání individuálně (*včetně forem výplaty případných autorských honorářů za toto zaměstnanecké dílo autorům/autorkám*).

V případě tvorby jiných druhů výsledků (např. konference, workshopy, výstavy, webové stránky, katalogy, databáze), které jsou posléze za ÚSD vykazovány jako výsledek do ASEP, pracovnice/pracovník **oznámí prostřednictvím vedoucího/vedoucí oddělení svůj tvůrčí/publikační záměr** a **vedení ÚSD** či kompetentní pracovníci ÚSD pověřeni ředitelem (např. zástupce ředitele pro ekonomiku, provoz a majetkové záležitosti) **projednají** s každým z nich postup při tvorbě/organizaci individuálně.

Pokud není ujednáno jinak, ve výsledcích vědy a výzkumu je třeba uvést afiliaci k ÚSD (nezáleží na tom, ve které části knihy, může být například v medailonku autorů, v rámci dedikace na projekt, v poznámce apod.) :

- **Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i.**
- **The Czech Academy of Sciences, Institute of Contemporary History**
- v případě, že je dle pravidel časopisu či z jiných důvodů třeba afiliaci zkrátit, užívají se následující zkratky: **Česky: ÚSD AV ČR / anglicky: CAS**, příp. Inst Contemporary Hist

Pokud výsledek vznikl v rámci grantového projektu, je nutné uvést také dedikaci na příslušný projekt: obsahuje název a číslo projektu, ze kterého publikace vznikla a také afiliaci k ÚSD podle příkladů:

„Tento text vznikl za podpory standardního grantového projektu GA ČR s názvem „*Malé*“ a „*velké*“ *dějiny českého/československého cestování a cestovního ruchu (1945–1989)* s registračním číslem 15-08130S, jehož nositelem je Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i.“

„This text was created with support of Czech Science Foundation standard grant project called “*Micro-histories*” and “*Macro-history*” of *Czech/Czechoslovak Travelling and Tourism (1945–1989)* - registration number 15-08130S – which was attributed to investigator: Institute of Contemporary History, CAS.“

V Praze, 18. dubna 2018

profesor Miroslav Vaněk, ředitel